

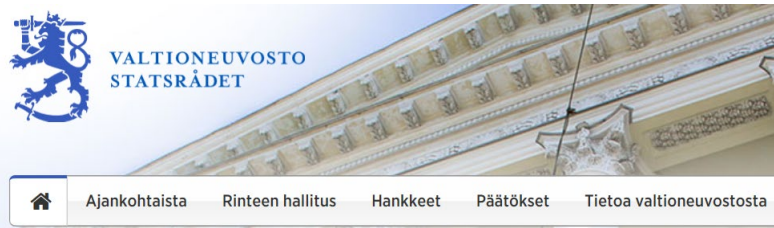

Valtion talousarvioesitys 2020

Taloustorstai 10.10.2019

Minna Punakallio
[@MinnaPunakallio](#)

Valtion budjetti julkistettiin maanantaina 7.10.2019

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2020 eduskuntaan

7.10.2019 15.00

Valtioneuvosto antoi maanantaina 7. lokakuuta eduskunnalle hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2020. Eduskunnalle annettiin myös selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020–2023 ja tämän vuoden kolmas lisätalousarvio.

[Talousarvioesitys 2020](#)
[Budjettikatsaus 2020](#)

[Vuoden kolmas lisätalousarvioesitys](#)

[VM:n budjettiutinen](#)

[Julkisen talouden suunnitelma 2020–2023](#)

[Ministeriöiden tiedotteet talousarvioesityksestä](#)

[Valtiosihteeri Hetemäen esitys investointien edistämisestä](#) PDF 2.9MB

[Hallitusohjelman kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit](#) PDF 568kB

[Video: Näin budjetti valmistuu](#)

Hallituksen ensimmäinen kuntatalousohjelma julkaistu

Valtiovarainministeriö 7.10.2019 15.44

TIEDOTE

Syksyn 2019 kuntatalousohjelma on laadittu valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen ja pääministeri Antti Rinteen hallituksen ensimmäisen julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä. Ohjelma kattaa koko vaalikauden vuoteen 2023 saakka. Ohjelmassa esitetty arvio kuntatalouden tilasta täydentää keväällä 2019 teknisen julkisen talouden suunnitelman yhteydessä julkaistua

kuntatalousohjelmaa.

Kuntatalousohjelma syventää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaa arviointia.

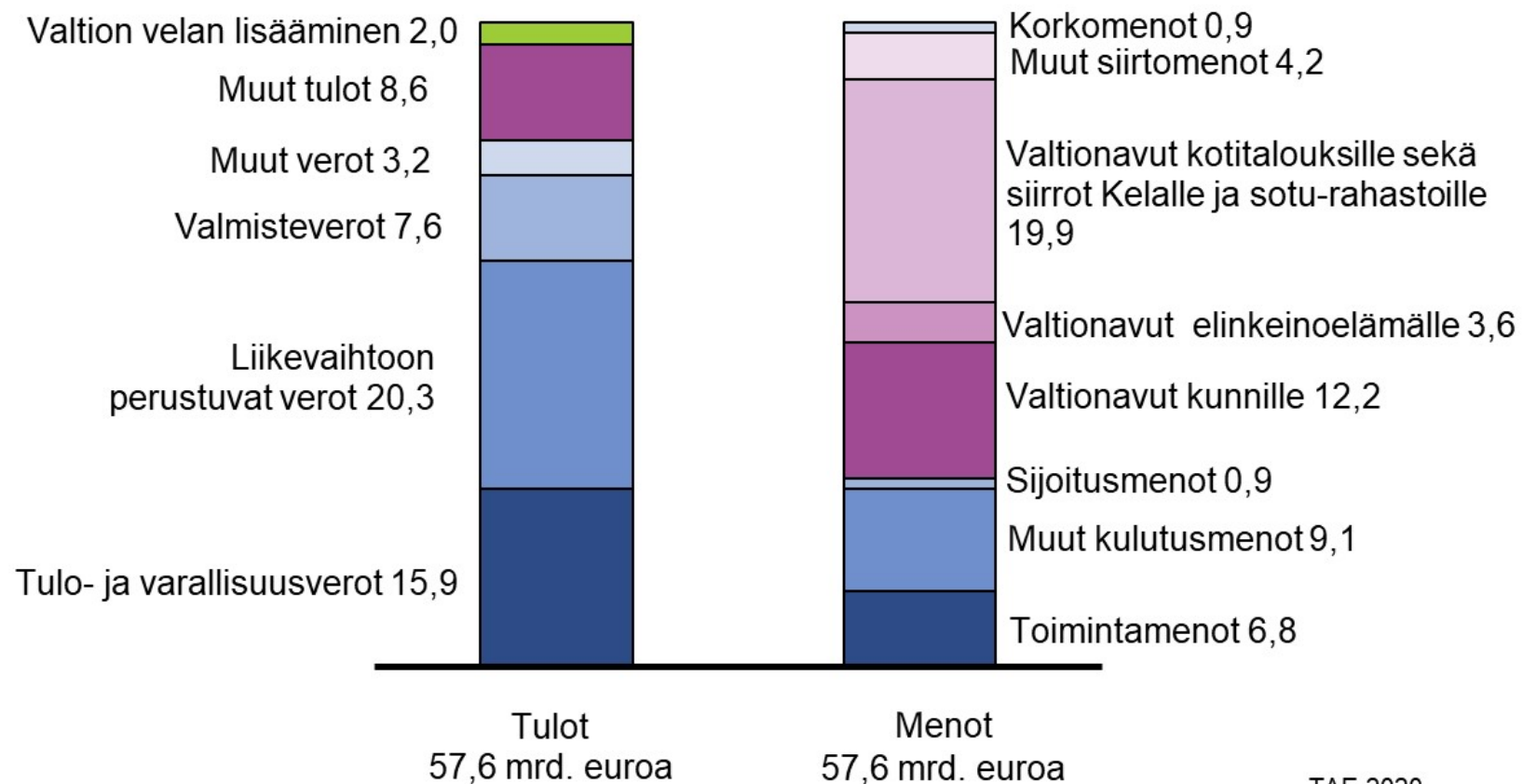
Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa ja kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä.

Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja hallituksen kuntatalouteen vaikuttavien

Nämä materiaalit löytyvät valtioneuvoston ja Valtiovarainministeriön nettisivuilta 7.10.2019 tiedotteista.

Budjettitalouden tulot ja menot 2020, mrd. euroa

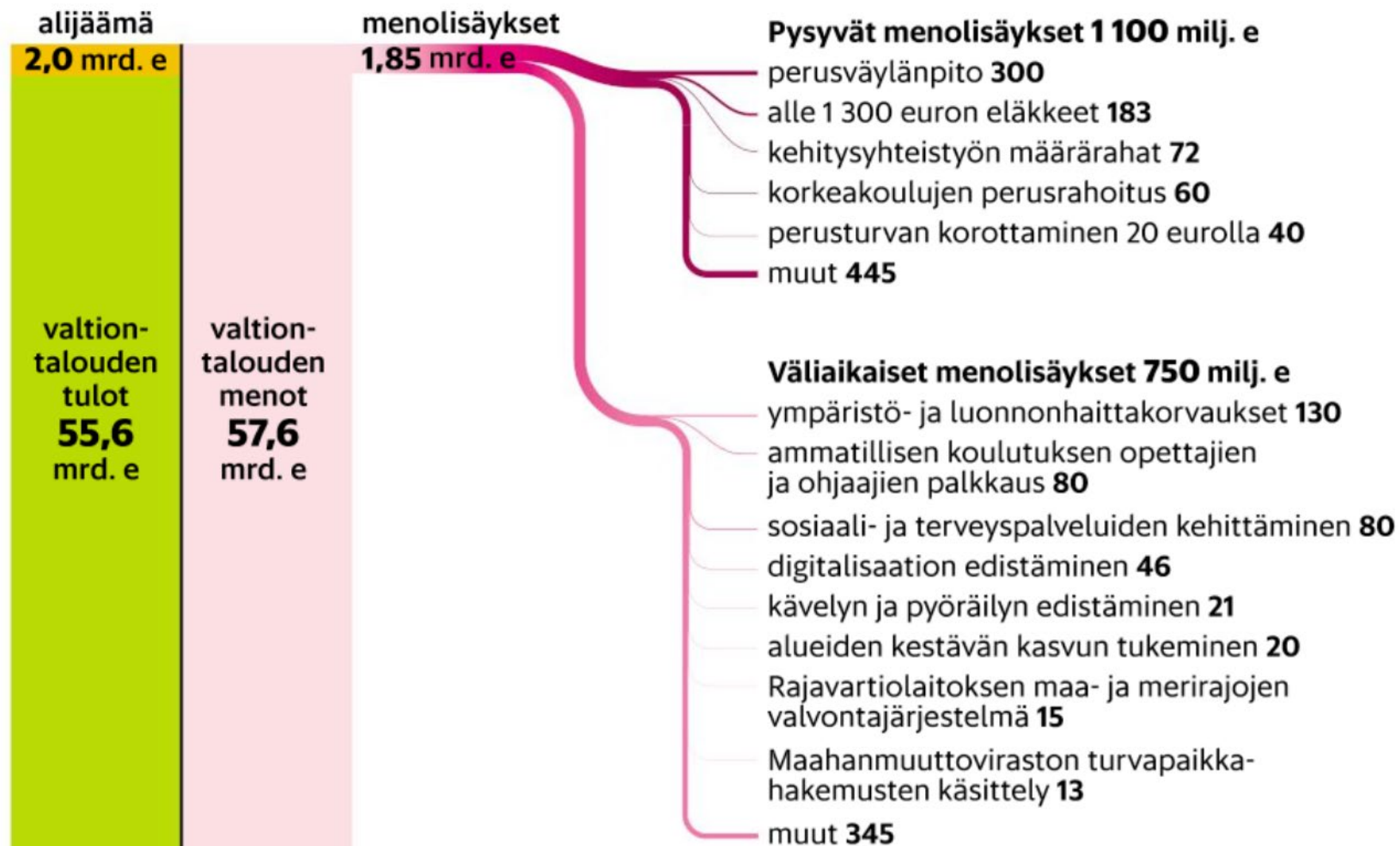

Lähde: Valtiovarainministeriö

TAE 2020

Näin hallitus lisää menoja ensi vuonna

Ensi vuoden menolisäysten yhteismäärä ja esimerkkejä niiden keskeisistä kohteista

Antti Rinteen hallitus kohdistaa kuntatalouteen sekä pysyviä että määräaikaista menoja. Määräaikaisten menolisäysten rahoitus poistuu 2021-2023.

	2020	2021	2022	2023
Pysyvät menolisäykset	187	357	453	565
Määräaikaiset lisäykset	231	193	174	0
YHTEENSÄ	419	550	627	565

Tarkat tiedot menolisäyksistä: kuntatalousohjelma ja JTS

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Esimerkkejä sote- linjauksista

- Sote-palvelurakenteen uudistus
 - Hoivahenkilöstön sitova vähimmäismitoitus (0,7) (70 milj. € v. 2023)
 - +5 milj. € (2020), +25 milj.€ (2021), +10 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
 - Kotihoidon resurssit ja omaishoidon kehittäminen (45 milj. € v. 2023)
 - +5 milj. € (2020), +15 milj. € (2021), +20 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
 - Kansallinen mielenterveysstrategia
 - +10 milj. € (2020), +10 milj. € (2021), +10 milj. € (2022), **-30 milj. € (2023)**
 - Peruspalveluiden saatavuus (50 milj. € v. 2023)
 - +60 milj. € (2020), -20 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
- Lisäksi palvelurakenteen kehittämisessä
 - Laajennetaan kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin käyttöä (+2,5 milj. € v. 2020, **-2,5 milj. € v. 2022**)
 - Toteutetaan osatyökykyisten työkykyohjelma, johon +5,5 milj. € (2020-2021), **-5,5 milj. € (2023)**
 - Toteutetaan kotihoidon kehittämisohjelma, +2 milj. € (2020), **-2,5 milj. € (2023)**

Lisää muita sote-linjauksia

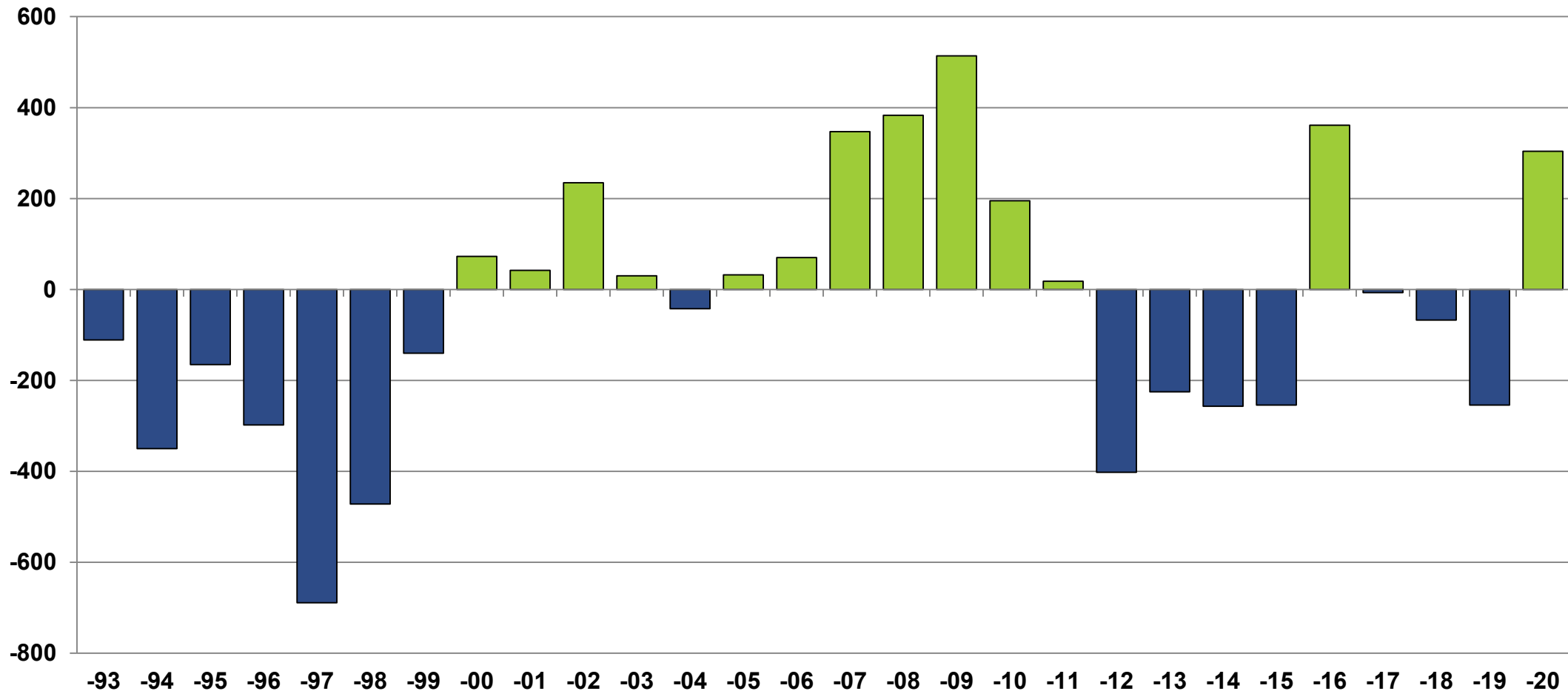
- Vammaispalvelulain uudistus +21,6 milj. € (2023)
- Asiakasmaksulain kokonaisuudistus + 45 milj. € (2021)
- Seulontaohjelman laajennus +10 milj. € (2022)
- Lastensuojelun henkilöstömitoitus +9 milj. € (2022)
- Päihteitä käyttävien äitien palveluihin +1,5 milj. (2020), -1,5 milj. € (2022).
- Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen ja LaPe-muutosohjelman jatko +10 milj. € (2020), -2 milj. € (2021), -3 milj. € (2022), -5 milj. € (2023). Maakunnalle 4 milj. € rahoitus v. 2023.

Opetus- ja kulttuuritoimen keskeiset linjaukset

- Oppivelvollisuuden pidentäminen
 - +22 milj. € (2021), +43 milj. € (2022), +42 milj. € (2023)
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen
 - +10 milj. € (2021), +10 milj. € (2022), +9 milj. € (2023)
- Perusopetuksen laatu ja tasa-arvo
 - + 57 milj. € (2020), **-57 milj. € (2023)**
- Varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo
 - +23,8 milj. € (2020), +23,8 milj. € (2021), **-47,5 milj. € (2023)**
- Ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaaminen
 - +55,2 milj. € (2020), **-55,2 milj. € (2021)**
- Lisäksi muita pienempiä eriä, esim. liikkumisohjelma +5,8 milj. € (2020) ja -5,8 milj. € (2021), kaikille harrastusmahdollisuus + 5 milj. € (2020) ja -5 milj. € (2021), jatkuva oppiminen +2,5 milj. € (2020) ja -2,5 milj. € (2021)

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen, verrattuna edellisen vuoden talousarvioon

milj.

Kuntataloudelle asetettiin julkisen talouden suunnitelmassa kaksi tavoitetta

- Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusasema tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteeseen
 - Edellyttää noin 1,8 mrd. euron sopeutusta vuoden 2023 tasolla
- Kuntatalouden menorajoite, eli euromääräinen raja valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvalle toimintamenojen muutokselle 2019-2023, on korkeintaan +520 miljoonaa euroa
 - Vaikka hallituksen tavoitteena on tasapainottaa kuntataloutta niin se toimillaan lisää kuntatalouden menoja
 - Lisääntyvät ja laajenevat tehtävät rahoitetaan täysimääräisellä valtionosuudella. Jos tehtävien vaikutusarviot on asetettu oikein, hallituksen päätökset laajentaa kuntien tehtäviä eivät heikennä kuntataloutta, vaan pitävät kuntatalouden neutraalina.

Kuntatalouden ennuste

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntatalousohjelma vuosille 2020-2023, Syksy 2019

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

<u>muutos-%</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
BKT, määrän muutos 1)	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Palkkasumman muutos	2,4	4,1	3,7	3,6	3,2	2,6	2,3
Yleisen ansiotason muutos	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9	2,8	2,7
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Kuluttajahintojen muutos	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Valtionosuusindeksin muutos 2)	-0,5	1,4	2,3	2,7	2,6	2,5	2,5
Kuntien ansiotason muutos	-1,1	1,4	3,6	3,6	2,9	2,8	2,7

Ennuste kevät 2019:

<u>muutos-%</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
BKT, määrän muutos	2,7	2,3	1,7	1,4	1,2	1,0	0,7
Palkkasumman muutos	2,2	4,7	4,0	3,7	3,4	2,8	2,6
Yleisen ansiotason muutos	0,2	1,8	2,8	3,3	3,1	3,0	3,0
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,3	6,1	6,0	6,1	6,3
Kuluttajahintojen muutos	0,7	1,1	1,2	1,5	1,7	1,8	1,8
Kuntien kustannustason muutos	-1,1	1,4	2,4	3,0	2,7	2,6	2,5
Valtionosuusindeksin muutos	-0,5	1,4	1,6	2,7	2,7	2,6	2,5
Kuntien ansiotason muutos	-1,1	1,3	3,6	3,8	3,1	2,8	2,8

- 1) Luvuissa on huomioitu TK:n 20.9.2019 päivittämä BKT:n taso.
2) Indeksissä on huomioitu lomarahojen palautuminen vuosina 2019-2020.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma

mrd.€

Tuloslaskelman erä	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatulot	9,22	9,30	9,43	9,62	9,74	9,94	10,14
Toimintamenot	-36,72	-37,87	-39,32	-40,89	-42,23	-43,68	-44,98
Toimintakate	-27,50	-28,57	-29,88	-31,27	-32,49	-33,74	-34,84
Verotulot	22,55	22,43	22,93	24,44	25,01	25,77	26,52
Valtionosuudet	8,54	8,50	8,53	9,43	9,89	10,33	10,67
Rahoituserät, netto	0,37	0,31	0,37	0,36	0,32	0,28	0,16
Vuosikate	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Poistot ja arvonalent.	-2,82	-2,82	-2,92	-3,02	-3,12	-3,22	-3,32
Satunnaiserät, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Tilikauden tulos	1,28	-0,08	-0,90	0,03	-0,31	-0,51	-0,75
muutos-%:							
Toimintatulot	-1,4	0,9	1,4	2,0	1,2	2,1	2,0
Toimintamenot	-1,1	3,1	3,8	4,0	3,3	3,4	3,0
Verotulot	2,0	-0,5	2,2	6,6	2,3	3,0	2,9
Valtionosuudet	-3,3	-0,5	0,4	10,6	4,9	4,4	3,3

Lähde: Vuodet 1991-2018 Tilastokeskus,
Vuosien 2019-2023 arviot VM 7.10.2019

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma

mrd.€

Rahoituslaskelman erä	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Satunnaiset erät, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Tulorahoituksen korjauserät	-0,53	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-4,63	-4,84	-5,19	-5,37	-5,50	-5,58	-5,57
Rahoitusosuudet investointeihin ja investointien myyntitulot	1,19	0,97	1,01	1,03	0,97	0,91	0,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,13	-1,71	-2,74	-1,87	-2,29	-2,53	-2,67
Rahoituksen rahavirta							
Antolainojen muutokset	-0,06	-0,04	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,27	2,83	4,91	4,09	4,56	4,85	5,04
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,01	-2,04	-2,10	-2,15	-2,20	-2,25	-2,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,12	0,22					
Rahavarojen muutos	0,72	-0,36					
Rahavarat 31.12.	6,40	6,04	6,04	6,04	6,03	6,03	6,04
Lainakanta 31.12.	18,42	19,44	22,25	24,19	26,54	29,14	31,88

VM:n mukaan julkinen sektori ei tasapainotu hallitus- kaudella.

Tulevaisuus- investointien jääminen kuntien meno- kehitykseen lisäriski

- Normaan kansainvälisen ja siitä heijastuvan kotimaisen talouskehityksen oloissa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023, julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen pienenee ja työllisyysaste nousee 75 prosenttiin.
- Työllisyysasteen nousu on hallituksen tulopohjan keskeisin yksittäinen elementti
- Hallitus panostaa tuottavuuden kasvun tärkeimpiin tekijöihin

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verot ja sosiaaliturvamaksut	43,0	42,3	41,9	42,2	42,1	42,1	42,1
Julkisyhteisöjen menot	53,7	53,1	52,7	53,1	53,0	52,9	52,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
— Valtionhallinto	-1,8	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
— Paikallishallinto	-0,2	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
— Työeläkelaitokset	1,0	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Perusjäämä	-0,4	-0,7	-0,9	-1,3	-1,5	-1,5	-1,4
Rakenteellinen jäämä	-0,8	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka ¹⁾	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9

¹⁾ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivitettyjen tuloenusteiden vuoksi.

Lisätietoa: [www.kuntaliitto.fi](http://www.kuntaliitto.fi/talous) /talous

Minna Punakallio, pääekonomisti

+358 40 7515175

Minna.punakallio@kuntaliitto.fi

[@MinnaPunakallio](https://twitter.com/MinnaPunakallio)

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Valtionosuudet 2020

Kuntaliiton ennakkolliset valtionosuuslaskelmat
päivitetty 7.10.2019

Sanna Lehtonen
[@lehtonenKL](#)

10.10.2019

Tärkeimmät valtionosuus- muutokset vuonna 2020

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.2019) s. 10-11

Kustannusten-
jaon tarkistus
+102
milj. €

Kikyn kerta-
kompensaatio
+237
milj. €

Siirtyy
vuodelta 2020
vuodelle 2019

Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukyky sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensaatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensaatio on sisällynyt peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistasoon. Vuosina 2021–2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Kiky-leikkaus
pienenee
-264
milj. €

Indeksi-
korotus
+2,4 %

Indeksikorotus
+166
milj. €

Veromenetysten
kompensaatiot erotetaan
valtionosuudesta omalle
momentilleen

Uutta
veromenetysten
kompensaatiota
+285
milj. euroa
vuonna 2020

Uusi momentti
28.90.35

Veromenetysten
kompensaatiot
yhteensä
2 251
milj. € vuosina
2010-2020

Ennakollinen laskelma kunnan valtionosuudesta vuonna 2020

Lähde: KL / SL 7.10.2019

Kunta	A Asukas- luku	B Kunnan perus- palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	C siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	D Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet (5.8.2019)	E Valtion- osuudet yhteensä	F Veromenetysten kompensaatiot * UUSI * mom. 28.90.35	E + F Valtionosuudet ja veromen. kompensaatiot yhteensä	G	H MUUTOS 2019 --> 2020	I
	31.12.2018	2020	2020	2019	2020	2020	2020	euroa	prosenttia	€/asukas
Kaikki kunnat	5 488 130	7 043 313 496	781 186 910	-79 310 334	6 964 003 162	2 250 834 157	9 214 837 319	606 631 061	7,0 %	111
5 Alajärvi	9 700	29 429 137	9 760 042	1 151 537	30 580 674	5 555 433	36 136 106	1 265 787	3,6 %	130
9 Alavieska	2 573	8 404 878	2 749 485	-528 738	7 876 140	1 441 049	9 317 189	417 403	4,7 %	162
10 Alavus	11 544	33 760 183	11 721 541	-614 545	33 145 638	6 724 981	39 870 618	1 650 347	4,3 %	143
16 Asikkala	8 149	16 055 941	4 556 644	-415 361	15 640 580	3 890 514	19 531 094	1 074 378	5,8 %	132
18 Askola	4 958	6 018 208	1 463 574	-272 292	5 745 916	2 116 513	7 862 430	291 988	3,9 %	59
19 Aura	3 984	5 214 799	1 925 288	-647 579	4 567 220	1 739 528	6 306 748	315 907	5,3 %	79
20 Akaa	16 611	27 243 850	8 719 530	-2 609 429	24 634 421	7 300 174	31 934 595	1 439 417	4,7 %	87
46 Enonkoski	1 405	4 840 106	1 158 309	-342 720	4 497 386	846 037	5 343 423	96 968	1,8 %	69
47 Enontekiö	1 852	7 987 578	1 602 186	-2 607	7 984 971	1 081 689	9 066 660	265 471	3,0 %	143
49 Espoo	283 632	38 579 811	-168 522 203	-17 515 597	21 064 214	76 714 176	97 778 390	38 496 198	64,9 %	136
50 Eura	11 748	20 716 343	4 775 678	-1 189 616	19 526 727	5 535 161	25 061 887	1 828 497	7,9 %	156
51 Eurajoki	9 454	6 948 677	-2 763 892	-998 197	5 950 480	4 886 715	10 837 196	-282 659	-2,5 %	-30
52 Evijärvi	2 473	7 643 484	2 123 104	161 584	7 805 068	1 506 879	9 311 947	518 109	5,9 %	210
61 Forssa	17 028	34 753 948	9 004 953	843 754	35 597 702	8 224 537	43 822 239	2 820 926	6,9 %	166
69 Haapajärvi	7 147	20 238 400	6 714 676	497 885	20 736 285	3 708 228	24 444 513	1 098 324	4,7 %	154
71 Haapavesi	6 854	21 137 942	7 005 995	117 744	21 255 686	3 680 100	24 935 786	376 429	1,5 %	55
72 Hailuoto	974	3 414 354	453 803	-170 635	3 243 719	465 458	3 709 177	283 564	8,3 %	291
74 Halsua	1 165	3 851 447	1 142 102	-249 751	3 601 696	736 010	4 337 705	188 722	4,5 %	162

Kuntaliiton ennakkollinen valtionosuuslaskelma 7.10.2019 (vrt. 9/2019)

Mitä valtionosuuslaskelmassa on muuttunut?

- Budjettiriihen (17.9.2019) päätös aikaistaa kertaluonteisen **valtionosuus-kompensaation** (+237 milj. €) maksatusta
 - Poistettu vuodelta 2020
 - Lisätty vuoteen 2019
- Vuoden 2018 **verotietoja päivitetty** verotuloihin perustuvaan tasaukseen (Lähde: Verohallinto 29.9.)
- Valtionosuusprosentti** 25,46 %
- Lisäosat: **Syrjäisyysluvun** laskentaa korjattu Tilastokeskuksen tekemän korjauksen perusteella
- Nurmes-Valtimo**-kuntaliitos otettu huomioon laskelmassa
- Veromenetysten kompensatiot** +285 milj. €

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1													
2	Ennakkollinen laskelma kunnan valtionosuudesta vuonna 2020												
3	Lähde: KL / SL 7.10.2019												
4		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
5	Kunta	Asukas-luku	Kunnan perus-palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Muut opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudet (5.8.2019)			E Valtion- osuudet yhteensä		F Veromenetysten kompensatiot * UUSI * mom. 28.90.35		E + F Valtionosuudet ja veromen. kompensatiot yhteensä	
6													
7													
8													
9													
10		31.12.2018	2020	2020	2019			2020		2020		2020	
11													
12													
13	Kaikki kunnat	5 488 130	7 043 313 496	781 186 910	-79 310 334			6 964 003 162		2 250 834 157		9 214 837 319	
14													
15	5 Alajärvi	9 700	29 429 137	9 760 042	1 151 537			30 580 674		5 555 433		36 136 106	
16	9 Alavieska	2 573	8 404 878	2 749 485	-528 738			7 876 140		1 441 049		9 317 189	
17	10 Alavus	11 544	33 760 183	11 721 541	-614 545			33 145 638		6 724 981		39 870 618	
18	16 Asikkala	8 149	16 055 941	4 556 644	-415 361			15 640 580		3 890 514		19 531 094	
19	18 Askola	4 958	6 018 208	1 463 574	-272 292			5 745 916		2 116 513		7 862 430	
20	19 Aura	3 984	5 214 799	1 925 288	-647 579			4 567 220		1 739 528		6 306 748	
21	20 Akaa	16 611	27 243 850	8 719 530	-2 609 429			24 634 421		7 300 174		31 934 595	
22	46 Enonkoski	1 405	4 840 106	1 158 309	-342 720			4 497 386		846 037		5 343 423	
23	47 Enontekiö	1 852	7 987 578	1 602 186	-2 607			7 984 971		1 081 689		9 066 660	
24	49 Espoo	283 632	38 579 811	-168 522 203	-17 515 597			21 064 214		76 714 176		97 778 390	
25	50 Eura	11 748	20 716 343	4 775 678	-1 189 616			19 526 727		5 535 161		25 061 887	
26	51 Eurajoki	9 454	6 948 677	-2 763 892	-998 197			5 950 480		4 886 715		10 837 196	
27	52 Evijärvi	2 473	7 643 484	2 123 104	161 584			7 805 068		1 506 879		9 311 947	
28	61 Forssa	17 028	34 753 948	9 004 953	843 754			35 597 702		8 224 537		43 822 239	
29	69 Haapajärvi	7 147	20 238 400	6 714 676	497 885			20 736 285		3 708 228		24 444 513	
30	71 Haapavesi	6 854	21 137 942	7 005 995	117 744			21 255 686		3 680 100		24 935 786	
31	72 Hailuoto	974	3 414 354	453 803	-170 635			3 243 719		465 458		3 709 177	
32	74 Halsua	1 165	3 851 447	1 142 102	-249 751			3 601 696		736 010		4 337 705	
33	75 Hamina	20 286	32 894 950	4 245 601	-1 845 113			31 049 837		8 713 913		39 763 750	
34	77 Hankasalmi	4 939	15 848 759	5 149 068	35 451			15 884 210		2 928 395		18 812 605	
35	78 Hanko	8 379	10 219 200	-400 765	-539 388			9 679 812		3 426 084		13 105 896	
36	79 Harjavalta	7 018	8 569 428	-1 457 812	-602 304			7 967 124		2 963 623		10 930 747	
37	81 Hartola	2 780	7 861 260	2 516 910	-565 597			7 295 663		1 812 261		9 107 924	

Lisätiedot: Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto, p. 050-5759090

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut ovat noin 11 565 milj. € vuonna 2020

Mistä kuntien

- valtionosuudet noin 6 964 milj. € ja
- veromen. kompensatitot noin 2 251 milj. €,
→ yhteensä noin 9 215 milj. € vuonna 2020

(Lähde: Kuntaliitto 7.10.2019)

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.2019) s. 45

Taulukko 9. Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2020 hintatasossa

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Laskennalliset valtionosuudet:	9 493	9 656	8 098	8 117	8 208	8 497
VM ¹	8 577	8 729	7 074	7 118	7 157	7 411
OKM	916	928	1 024	999	1 050	1 086
siitä kuntayhtymät	967	978	1 040	997	999	1 001
Muut valtionavut:						
OM yhteensä	30	20	0	0	0	11
SM yhteensä	5	5	5	5	5	5
VM yhteensä ²	149	43	2 362	2 560	2 737	2 838
OKM yhteensä	219	215	231	241	239	190
MMM yhteensä	6	6	6	1	1	1
LVM yhteensä	54	63	49	38	36	36
TEM yhteensä	225	219	195	193	193	180
STM yhteensä	398	405	539	569	567	394
YM yhteensä	26	30	80	85	79	57
Muut valtionavut yhteensä	1 112	1 006	3 468	3 693	3 857	3 712
Valtionavut yht., milj. euroa	10 605	10 662	11 565	11 809	12 064	12 209

¹ Peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2019 tasoon ei sisälly vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä 237 milj. euron kerta-luonteinen lisäys, jonka maksamisen kunnille hallitus päätti aikaistaa vuodelle 2019.

² Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto määrittelee kuntien tuloslaskelman kaavan ja erien sisällön. Lopullisesti ohje voidaan muuttaa vasta kun laki on voimassa. Tässä kuntatalousohjelmassa kunnille maksettavat veromenetysten kompensatitot sisältyvät vuodesta 2020 alkaen valtionaputau-lukkoon valtiovarainministeriön hallinnonalan muihin valtionapuihin.

Opetus- ja kulttuuritoimen ajankohtaisia valtionavustus-hakuja 2019

AJANKOHTAISET VALTIONAVUSTUSTÄRPIK LOKAKUUSSA

	Hakuaika
<u>Valtion erityisavustus alueellisen tutoropettajatoiminnan laajentamiseen uusille alueille 2019</u> <u>Valtion erityisavustus tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen</u>	2.10.-6.11.2019
<u>Valtionavustukset kielten opetuksen ja pedagogisen osaamisen kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa</u>	2.10.-6.11.2019
<u>Valtion erityisavustus lukio uudistuksen toimeenpanon tukemiseen 2019</u> <u>Valtionavustus ammatillisen koulutuksen laatu strategian toteuttamiseen</u> <u>Vapaan sivistystyön ylimääräiset avustukset vuodelle 2019</u>	2.10.-6.11.2019 28.10.2019 asti 14.10.2019 asti
<u>Valtion erityisavustus: #paraskoulu 2019, hakuryhmä A: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden toimeenpano</u> <u>Valtion erityisavustus: #paraskoulu 2019, hakuryhmä B: Perusopetuksen viestintäyhteistyö</u> KATSO LISÄÄ RAHOITUSMAHDOLLISUUKSISTA Opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja Aluehallintovirastojen avustusrahoitus sekä muut avustusrahoitusta myöntävät tahot.	2.10.-6.11.2019

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/opetus-ja-kulttuuri/opetus-ja-kulttuuritoimen-talous-ja-rahoitus/opetus-ja-kulttuuritoimen-valtionavustukset>

Taloushallinnon koulutustarjontaa

Lokakuu

- Kunta-alan vakuutuspäivä 15.10., Helsinki
- Valtiontuet ja elinkeinopolitiikka 24.10., webinaari

Marraskuu

- Verotulo Hotline 6.11., Helsinki
- Konsernitilinpäätöksen erityiskysymyksiä 21.-22.11., Tampere
- Kunnan verotulot ja valtionosuudet 26.-27.11., Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautuminen: <https://koulutus.fcg.fi/>

Seuraava Taloustorstai 5.12.2019

Kiitokset mielenkiinnosta!

Sanna Lehtonen

050-5759090

Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

@lehtonenKL

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Veroennustekehikon päivitys

Taloustorstai 10.10.2019

Benjamin Strandberg
[@bestrandb](#)

Koko maan veroennustekkehikko 8.10.2019

- Budjettiriihen päätökset veroperustemuutokset vuodelle 2020
 - Uutta kompensoitavaa yhteensä 285 miljoonaa euroa
- Verohallinnon ennakkotiedot valmistuvasta verovuodesta 2018 huomioitu (29.9)
 - ei taaskaan yllätyksiä koko maan tasolla – tiedot vastanneet hyvin toukokuun kehikon arvioita jotka perustuivat tulokehitystilaston tietoihin
- Toukokuun tilanteesta ollaan vähennetty/siirretty yhteensä 600 miljoonaa euroa kuluvan vuoden ennakoita vuodelle 2020
 - Pääsyy verokorttiuudistus - tulorekisterinongelmat selittävät Verohallinnon selvityksen mukaan vain murto-osan (noin 13%) vajeesta.

- Verohallinnon ennakkotiedot valmistuvasta verovuodesta 2018 huomioitu (29.9.2019)
 - Suurimmassa osaa kuntia ei taaskaan suurempia muutoksia – tiedot vastasivat pääosin hyvin toukokuun kehikon arvioihin jotka perustuivat tulokehitystilaston tietoihin
 - Laskennallisiin verotuloihin perustuvat tasauslaskelmat pohjautuvat myös samaisiin verovuoden 2018 ennakkotietoihin
- Tilastokeskuksen väestöennusteet (30.9.2019) ikäryhmittäin
 - vaikutusta tulevien vuosien ansiotuloihin ja jako-osuuksiin
- Kiinteistöveron lopulliset tiedot verovuodelle 2019: [Verohallinnon tilastotietokanta](#)
 - Kiinteistöveron tarkemmat tiedot tilattavissa Verohallinnolta: <http://veronsaajat.vero.fi/fi-FI/ohjeet/linkit/Sivut/Default.aspx>

Veroperustemuutokset vuodelle 2020

- **Valtion tuloveroasteikkoon esitettyjen ansiotasoindeksin (+3,1 %) mukaisten muutosten arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa -64 milj. €**
 - Ansiotasoindeksin mukainen kevennys toteutetaan lisäksi kasvattamalla perusvähennyksen enimmäismäärää sekä työtulovähennyksen enimmäismäärää että kertymä- ja poistumaprosentteja
- **Ansiotuloverotusta kevennetään lisäksi yhteensä noin 200 milj. eurolla**
 - korottamalla työtulovähennystä, kunnallisverotuksen perusvähennystä sekä valtion- ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksiä
 - Kevennys kohdistetaan ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille
- **Edellä mainittujen muutoksien arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa:**
 - Tuloveroasteikkoon tehty ATI-tarkistus – 64 milj. euroa
 - Työtulovähennyksen muutokset – 141 milj. euroa
 - Perusvähennyksen korotus – 98 milj. euroa
 - Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen korotus – 23 milj. euroa
 - Valtion verotuksen eläketulovähennyksen korotus – 2 milj. euroa

”Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille.”

Veroperustemuutokset vuodelle 2020

- **Asuntolainan korkovähennysoikeutta** supistetaan vuonna 2020 -10 prosenttiyks.
 - Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa **+10 milj. eurolla**
 - Leikkausta esitetään jatkettavaksi vuosina 2021–2023 5 prosenttiyksikköä vuodessa siten, että vähennys poistuu kokonaan 2023
- **Kotitalousvähennyksen** enimmäismäärää lasketaan nykyisestä 2 400 eurosta 2 250 euroon ja lisäksi vähennykseen oikeuttaisi nykyisen 50 prosentin sijasta 40 prosenttia työkustannuksista
 - Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa **+36 milj. eurolla**
- **Laki ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta** säädetään pysyväksi ja samalla alennetaan lähdeveroprosenttia 35 %:sta 32 %:in, jonka arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa **-16 milj. eurolla**
- **Veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän vuoden 2020 kunnallisveron tuottoa yhteensä – 298 milj. eurolla**
(uutta kompensoitavaa 285 milj. €)

"Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille."

Koko maan veroennustekihikko 8.10.2019

KUNNALLISVERON VEROPOHJA				KOKO MAA , Milj. €			
ANSIOTULOT	2017	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Palkkatulot yhteensä	85 763	89 500	92 800	96 100	99 000	101 500	103 700
Muutos %	2,4	4,3	3,7	3,6	3,0	2,5	2,2
Eläketulot	31 045	31 820	32 970	34 220	35 380	36 650	37 930
Muutos %	3,1	2,5	3,6	3,8	3,4	3,6	3,5
ANSIOTULOT YHTEENSÄ	129 155	132 970	137 160	141 860	146 130	150 230	154 100
Muutos %	1,8	3,0	3,2	3,4	3,0	2,8	2,6

Veropohja ei ole merkittävästi muuttunut keväästä.

Budjettiriihen veropäätökset muuttanut 2020 vuoden vähennyksiä.

VÄHENNYKSET	2017	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
VÄHENNYKSET YHT.	28 693	29 630	30 280	30 910	31 290	31 670	32 040
Muutos %	7,9	3,3	2,2	2,1	1,2	1,2	1,2

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO				KOKO MAA , Milj. €			
VEROVUOSI	2017	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
MAKSETTAVA VERO	18 529	18 986	19 620	20 380	21 130	21 850	22 520
Muutos %	-1,4	2,5	3,3	3,9	3,7	3,4	3,1

Maksettava kunnallisvero näin ollen yhä verrattain hyvissä kasvulukemissa tulevina vuosina. Tuloveroprosenttimuutokset 2020 nostanevat tasoa.

Koko maan veroennustekahikko 8.10.2019

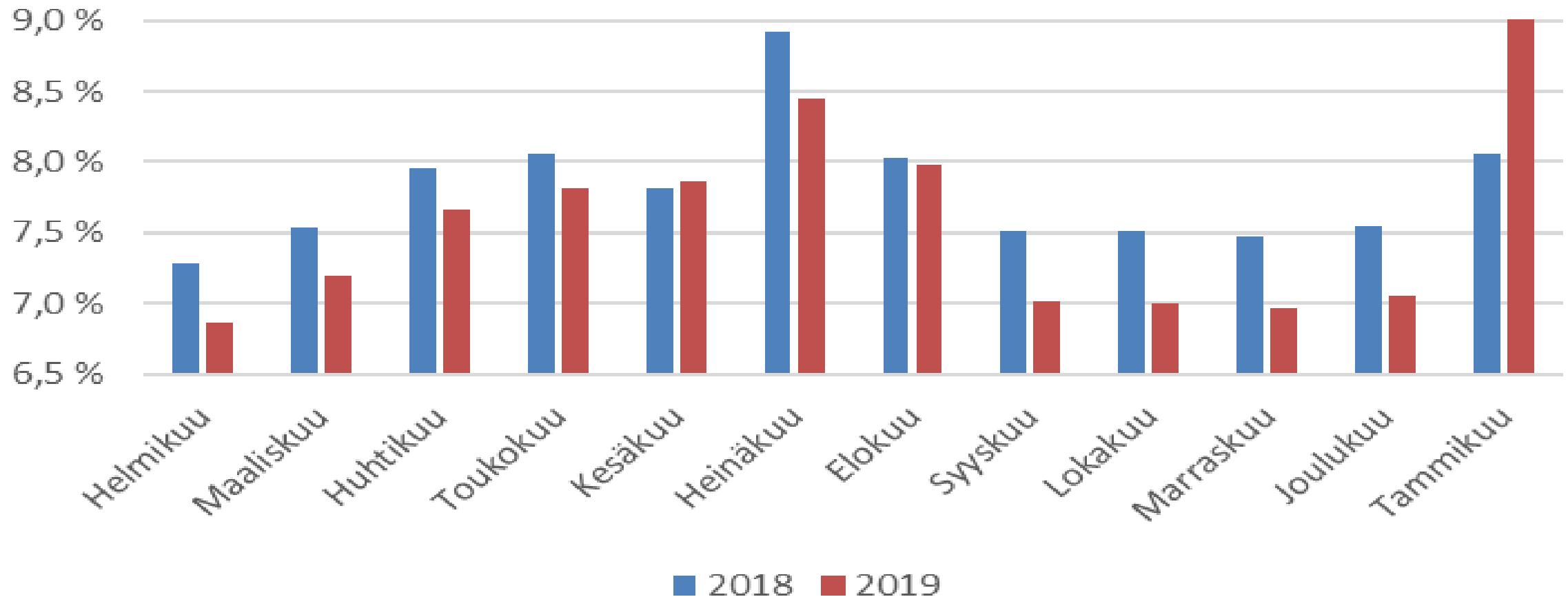
KUNNALLISVERON TILITYKSET				KOKO MAA , Milj.€		
TA -VUODEN ENNAKOT	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Koko maan kertymä	31 770	31 870				
Kuntaryhmän jako-osuus	0,6162	0,6138				
TA-vuonna tilitetään	0,9097	0,9089				
Arvioitu jako-osuuden oikaisu						
Tilitys kunnille TA-vuodelta	17 810	1 17 780	18 470	19 170	19 840	20 470
Muutos %	1,3	-0,2	3,9	3,8	3,5	3,2
Osuus maksettavasta %	93,8	90,6	90,6	90,7	90,8	90,9
TILITYKSET ED. VUODELTA	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Kuntaryhmän jako-osuus	0,6217	0,6162				
Ennakot (tammi-lokakuu)	2 230	1 020	1 770	1 790	1 820	1 850
Maksuunpanotilitys + muut	-1 697	-80	-160	-160	-160	-160
Tilitys kunnille ed.vuodelta	533	940	1 610	1 630	1 660	1 690
TILITYKSET VUODELTA t-2	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Jäännösverot + muut	357	330	150	140	160	160
TILITYKSET AIK. VUOSILTA	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Muut tilitykset	57	50	50	50	50	50
TILITYKSET YHTEENSÄ	18 758	19 100	20 280	20 990	21 710	22 370
Muutos %	-0,8	1,8	6,2	3,5	3,4	3,0

1 600 miljoonan euron siirto 2019 → 2020 verouudistusten johdosta. Verokorttiuudistuksen pääsyy siihen, että ennakoiden taso aiempaa alhaisemmat.

2 kertymävaje korjaantunee suurelta osin vasta joulukuussa tehtävissä ennakonpidätyksissä (näkyvät tammikuun 2020 tilityksissä). Lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen.

3 Verokorttiuudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksenamme on, että verovuoden 2020 ennakkoerot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle.

Kuluvan vuoden ennakonpidätysten kertyminen verrattuna maksuunpantuun kunnallisveroon

Ennakonpidätykset 2018: 93,7 % maksettavasta kunnallisverosta
Ennakonpidätykset 2019: 90,9 % maksettavasta kunnallisverosta

Yhteisövero- ennuste 8.10.2019

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO				KOKO MAA , Milj.€		
VEROVUOSI	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO ¹	5 980	6 290	6 540	6 840	7 060	7 280
<i>Kuntaryhmän osuus</i>	<i>0,3135</i>	<i>0,3130</i>	² <i>0,3130</i>	<i>0,3130</i>	<i>0,3130</i>	<i>0,3130</i>
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	1 870	1 970	2 050	2 140	2 210	2 280
<i>Muutos %</i>	<i>9,0</i>	<i>5,3</i>	<i>4,1</i>	<i>4,4</i>	<i>3,3</i>	<i>3,2</i>

YHTEISÖVERON TILITYKSET						
TILIVUOSI	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Verovuodelta 2017	353	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2018	1 402	330	10	0	0	0
Verovuodelta 2019	110	1 490	320	10	0	0
Verovuodelta 2020		110	1 570	320	10	0
Verovuodelta 2021			100	1 660	330	10
Verovuodelta 2022				110	1 720	340
Verovuodelta 2023					110	1 770
Verovuodelta 2024						110
TILITYKSET YHTEENSÄ	1 857	1 910	2 000	2 100	2 170	2 230
<i>Muutos %</i>	<i>-0,6</i>	<i>2,9</i>	<i>4,7</i>	<i>5,0</i>	<i>3,3</i>	<i>2,8</i>

¹ 2018–2023: pohjana valtiovarainministeriön uusi ennuste yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakkoverojen kehitys.

² Hallituksen vuosille 2020-2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä ei vielä huomioitu

Yhteenveto verotulo- ennusteesta 8.10.2019

- Suurin epävarmuus ennusteessa liittyy kunnallisverokertymien jakosotuksiin 2019/2020.
- Ensi vuoden epävarmuus liittyy ennakonpidätyksiin – oletus on että veronmaksajien käytös ei merkittävästi muutu.

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji						
Kunnallisvero	18 758	19 100	20 280	20 990	21 710	22 370
<i>Muutos %</i>	-0,8	1,8	6,2	3,5	3,4	3,0
Yhteisövero	1 857	1 910	2 000	2 100	2 170	2 230
<i>Muutos %</i>	-0,6	2,9	4,7	5,0	3,3	2,8
Kiinteistövero	1 813	1 880	1 920	1 940	1 960	1 990
<i>Muutos %</i>	2,2	3,7	2,1	1,0	1,0	1,5
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	22 428	22 890	24 200	25 030	25 840	26 590
<i>Muutos %</i>	-0,5	2,1	5,7	3,4	3,2	2,9

Uudistusten aiheuttama kertymävaje pienentää ennustetta vuodelle 2019 ja korottaa siten ensi vuoden ennusteen kasvuprosentteja

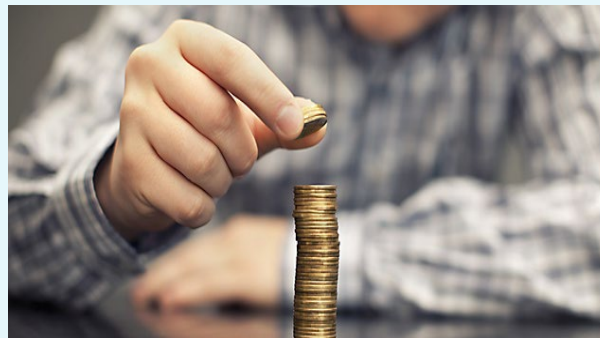
Hösten 2019

Utbildning på ekonomiområdet

Fördjupning i upphandling

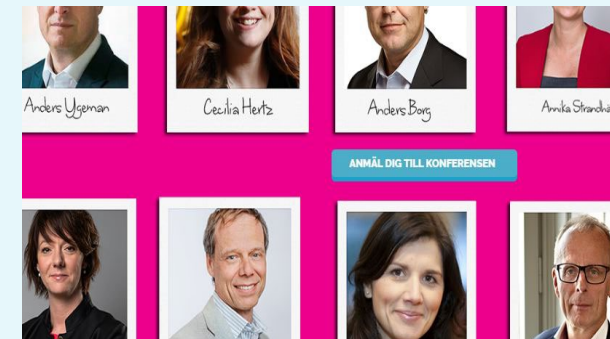
WEBBINARIUM 26.11.2019

Förskotts- uppbörden 2020 och aktuella pensionsfrågor

VASA 3.12.2019

MARIEHAMN, 4.12.2019

Kvalitetsmässan 2019

GÖTEBORG 12-14.11.2019

Fördjupning i upphandling

”Under vilka förutsättningar är det möjligt att göra en in house -upphandling när man kan ändra ett befintligt kontrakt?”

Förskottsuppbörden 2020 och aktuella pensionsfrågor

**Kursen är avsedd för dig som
ansvarar för löne-, skatte-
och pensionsfrågor.**

Anders Ygeman

Cecilia Hertz

Anders

På Kvalitetsmässan 2019 hittar du ett 100-tal olika seminarier om verksamhets- och samhällsutveckling, demokratifrågor, politiskt ledarskap och mycket mer.

ANMÄL DIG TILL KONFERENSEN

Kiitos! Tack!

Benjamin Strandberg

+358 50 594 0603

benjamin.strandberg@kommunforbundet.fi

[@bestrandb](#)

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Paikoitus ja arvonlisäverotus

Taloustorstai 10.10.2019

Pekka Montell
[@MontellPekka](#)

Kysymyksenasettelu

- Onko mahdollisuus vähentää täysimääräisesti paikoitusinvestointiin sisältyvä arvonlisävero?
- Paikoitustoiminta: onko verotonta (AVL 27 §) vai verollista (AVL 29 § 1 mom 5 k)
- Onko kunnan omistama pysäköintilaitos kuntapalautukseen/vähennykseen oikeuttavassa käytössä?
- Mikä merkitys on vastikkeellisuudella?
- Kaupungin järjestämän henkilökuntapysäköinnin status?
- EUT:n ratkaisu C-173/88 Morten Henriksen
- AVL 29 § 1 mom 5 k, 1.1.2017 ➔
- KHO:2019:102 (26.8.2019)

- Arvonlisäverolaki 27 §

Veroa ei suoriteta kiinteistön myynnistä eikä maanvuokraoikeuden, huoneenvuokraoikeuden, rasiteoikeuden tai muun niihin verrattavan kiinteistöön kohdistuvan oikeuden luovuttamisesta.

Veroa ei myöskään suoriteta kiinteistön verottoman käyttöoikeuden luovutuksen yhteydessä tapahtuvasta sähkön, kaasun, lämmön, veden tai muun sellaisen hyödykkeen luovuttamisesta.

- Arvonlisäverolaki 29 § 1 momentti 5 kohta 1.1.2017 ➔

Sen estämättä, mitä 27 §:ssä säädetään, veroa suoritetaan:

5) alueiden vuokrauksesta kulkuneuvojen paikoitusta varten;

- Arvonlisäverolaki 29 § 1 momentti 5 kohta ⬅ 1.1.2017

Veroa suoritettava pysäköintitoiminnassa tapahtuvasta pysäköintipaikkojen luovuttamisesta

- AVL 29 § 1 mom 5 k:n uusi muotoilu yhteneväinen alv-direktiivin 135 artiklan kanssa

- Arvonlisäverolaki 30 §

Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta suoritetaan 27 §:ssä säädetystä poiketen veroa, jos luovuttaja hakeutuu tästä toiminnasta verovelvolliseksi. Verovelvollisuus koskee vain hakemuksessa mainittua kiinteistöä tai sen osaa. Verovelvollisuus edellyttää, että kiinteistöä käytetään jatkuvasti 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan toimintaan tai että kiinteistön käyttäjänä on valtio, yliopistolain 1 §:ssä tarkoitettu yliopisto, ammattikorkeakoululain 5 §:ssä tarkoitettu ammattikorkeakouluosakeyhtiö tai opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain [\(1705/2009\) 32 i §:ssä](#) tarkoitettu yksityinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä. [\(14.12.2017/882\)](#)

- Arvonlisäverolaki 130 §

Kunnalla on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä 10 luvussa tarkoitettu vero, josta ei saa tehdä vähennystä tai josta ei saa 131 §:ssä tarkoitettua palautusta. Palautus saadaan myös 79 §:n 1 momentissa tarkoitettua tuesta tai avustuksesta suoritettavasta verosta. [\(27.5.1994/377\)](#)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palautus ei koske veroa, joka sisältyy yksityiseen kulutukseen, 114 tai 114 a §:ssä tarkoitettuun käyttöön tapahtuvaan hankintaan tai kiinteistön vuokraustoimintaa varten tehtyyn hankintaan. [\(29.12.1994/1486\)](#)

- Mikäli autopaikan käyttöpaikan luovuttaminen liittyy läheisesti huoneiston vuokraan > verotonta pääsuoritteen mukaan
 - HE 88/1993
 - EUT 173/88 Morten Henriksen *"taloudellisesti yhtenäinen liiketoimi"*
 - Erillisen korvauksen perimisellä ei merkitystä
- Osakkeenomistajan omistamiinsa osakkeisiin perustuva pysäköintioikeus > verotonta (AVL 27 §)
 - KHO 1.3.2012 T 407: keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö
- Arvonlisäverolaissa yleisesti tarkoitettu yhdenmukaistaa vuokraoikeuteen ja osakkeiden omistukseen perustuva kiinteistön hallintaoikeus
 - KHO :2018:108

- Kaupungin järjestämä henkilökuntapysäköinti
 - Aiemmin katsottu liittyvän kiinteistön verottomaan käyttöön kaupungin liiketoimipaikkana ja hlökunnan työpaikkana > ei niinkään verollista pysäköintitoimintaa
 - KHO 17.6.1996 T 2034
 - 6.4.2016 T 1162
 - 12.6.2017 T 2864
- Onko kaupungilla/kunnalla vähennysoikeus (pysäköintitoiminta) tai kuntapalautusoikeus (käyttö viranomastoiminnassa)?
- 26.8.2019 annettu KHO:2019:102

- A:n kaupunki vuokrasi omistamaltaan yhtiöltä kaupungin sote – keskuksen yhteydessä sijaitsevat pysäköintitilat
- Pysäköintipaikat asiakkaiden ja keskuksen hlökunnan käyttöön
- Onko pysäköintilaitos kokonaan kuntapalautukseen/vähennykseen oikeuttavassa käytössä?
- Onko vaikutusta sillä ovatko paikat osoitettu tietyille käyttäjäryhmille?
- Onko vaikutusta sillä, jos kaupunki veloittaa työntekijöiltään pysäköintimaksun?

- Keskusverolautakunta 11/2018 (2.3.2018)
 - Asiakkaiden pysäköinti kuntapalautukseen oikeuttavaa
 - Hlökunnan vastikkeellinen pysäköinti: verollista (AVL 29 § 1 mom 5 k)
 - Verolliseen toimintaan liittyy vähennysoikeus
- Veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö valitti
 - Hlökunnan vastikkeellinen pysäköinti liittyy verottomaan viranomaistoimintaan
 - ➔ ei kuntapalautusta eikä vähennystä
- KHO pysytti KVL:n päätöksen
- Henkilökunnan pysäköinti vastikkeellista alueiden vuokrausta kulkuneuvojen paikoitusta varten ➔ väh.oikeus

Kiitos mielenkiinnosta!

Pekka Montell

0440 851 738

pekka.montell@kuntaliitto.fi

@MontellPekka

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Ajankohtaista kuntakirjanpidosta

Taloustorstai

10.10.2019 Helsinki

Sari Korento

- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta
- Muuta ajankohtaista

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta

- **Laskennallinen lainanhoitokate**
- $$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$
- Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla
 - Lainat: korolliset pitkä- ja lyhytaikaiset lainat, ml. kuntatodistukset
 - Kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa
- Todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen voi myös halutessaan esittää
- Myös liikelaitoksen ja konsernin rahoituslaskelman tunnusluku

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta

- **Lainat ja vuokravastuut 31.12.**
- = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut
- Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena
- Myös liikelaitoksen ja konsernin taseen tunnusluku
- Poistettu: Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista
- **Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas**
- Asukaskohtainen tunnusluku edellä mainitun tunnusluvun perusteella
- Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa
- Myös liikelaitoksen ja konsernin taseen tunnusluku

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta

- Tilinpäätös säilytetään pysyvästi
 - paperimuodossa tai **sähköisessä** muodossa
 - Sähköisessä muodossa säilytettävän tilinpäätöksen tulee täyttää sähköiselle arkistoinnille asetetut vaatimukset
- <https://www.arkisto.fi/fi/viranomaisille/Julkishallinnon-asiakirjahallinnon-ja-arkistotoimen-ohjaus/seulontapaaetoekset/kunta/kunnallisten-toimielinten-ja-julkista-tehtaevaeae-hoitavien-organisaatioiden-toimielinten-pysyvaesti-saeilytettaevaet-poeytaekirjat-ja-niiden-liitteet>
- https://kirjanpitolautakunta.fi/lausunnot-artikkeli/-/asset_publisher/tilinpaatoksen-allekirjoittamisesta-muutoin-kuin-perinteisin-allekirjoituks-1

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

- Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §).
- Uusi kappale: *Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella*
 - Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteella arvio keskeisistä johtopäätöksistä (esimerkiksi "kunnanhallituksen kokonaisarvio")
 - Kuvattava sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän liitetietojen laatimisesta/vuokravastuut

- Liitetietoina esitetään vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma
 - Kaiken tyyppiset tuotannontekijät, kuten toimitilat, koneet ja laitteet, maa-alueet
 - Jäljellä olevien vuokrien määrä ilmoitetaan **vuokra-ajalta, jona vuokrasopimus ei ole peruutettavissa**
 - Vuokra-aika sisältää myös jatko- tai päättämisoption mukaisen ajanjakson, jos niiden käyttämisestä on sitovasti sovittu
 - Myöhemmin voimaan tulevien vuokrasopimuksien vuokrat sisällytetään vuokravastuisiin siitä lukien kun vuokrattava hyödyke on käytettävissä kunnan palvelutuotannossa
 - Tätä ennen vastuu esitetään muissa sopimusvastuissa
 - Vuokravastuisiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta
 - esitetään sopimusvastuissa

- Verotulojen kirjaaminen
 - Tämän hetkisten tietojen perusteella ei ole tarvetta antaa uusia kirjanpito-ohjeita
- Verokompensaatio
 - Toistaiseksi ei uusia kirjanpito-ohjeita
 - Seurantaa varten kannattaa avata oma tili tai muu laskentatunniste
 - Esim. toimintakertomuksessa voidaan tarvittaessa kuvata tarkemmin valtionosuuksien sisältöä

Kiitos ja mukavaa syksyn jatkoa!

Sari Korento

0500 476747

Sari.korento@kuntaliitto.fi

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Kunta maksun saajana

Osa taloushallinnon automatisointia

Taloustorstai 10.10.2019

Jari Vaine

Maksamiseen liittyviä ajankohtaisia teemoja

- Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta
- Rahanpesulaki
- Toinen maksupalveludirektiivi (PSD2)
- Luonnollisten henkilöiden maksut
- ... ja tulkinnan tarpeita

Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta

- Direktiivi 2014/55/EU sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa, kansallinen implementointi => laki voimaan 1.4.2019
 - Hankintayksiköille (myös kunnille) velvollisuus vastaanottaa uuden yhteisen eurooppalaisen standardin mukaiset sähköiset laskut
 - Siirtymäaika: muille hankintayksiköille kuin valtion keskushallintoon kuuluvat viranomaiset ja yhteishankintayksiköt sähköisten laskujen vastaanottovelvollisuus alkaa 1.4.2020
- Direktiivi ei kiellä
 - Hankintayksiköitä vastaanottamasta muun muotoisia laskuja (esim. paperisia), mutta julkisia hankintasopimuksia ja käyttöoikeussopimuksia koskevat, standardin mukaiset sähköiset laskut on kyettävä vastaanottamaan
 - Säättämistä kansallisesti soveltamisalasta laajemmin tai tiukemmin

- Lain 4§ (direktiivistä riippumaton kansallinen sääntely): ”Hankintayksiköllä ja elinkeinonharjoittajalla oikeus saada pyynnöstä lasku toiselta hankintayksiköltä/elinkeinonharjoittajalta sähköisenä laskuna”
 - Direktiivissä ei säännellä osapuolten oikeussuojakeinoista tai viranomaisvalvonnasta – Suomessa katsottu ettei uusiin oikeussuojakeinoihin tai valvontatehtäviin ei tarvetta
 - Tulkintahaaste; Laskujen volyymi tai lähettämistiheys ei ole suoraan riippuvainen organisaation määrittelystä - laskun lähettäjälle tulee arvioitavaksi sähköisen laskutuksen hyödyt
 - Sähköisestä laskutuksesta tulisi ensisijaisesti määrätä osapuolten välisessä sopimuksessa => kieltäytyminen olisi sopimusrikkomus, seuraisi sopimuksen osoittama seuraamus
- Järjestelmätarpeet: Mahdollisesti koko järjestelmän uusiminen tai päivittäminen niin, että standardin mukaisten laskujen käsittely on mahdollista - parhaassa tapauksessa ei tarvitse tehdä mitään
- Mutta selvitettäviä kysymyksiä ainakin
 - Ohjelmistopäivitys vai uusi ohjelmisto? Operaattoreiden ja järjestelmätoimittajien valmiudet?
 - Taloushallinnon ja ICT-toiminnon koordinaatio?
 - Yhteys taloushallinnon automatisointiin – tavoitteena kokonaisvaltainen hyödyttäminen

- Rahanpesu: tarkoittaa toimia, joilla pyritään häivyttämään tai peittämään rikoksella hankitun omaisuuden alkuperä niin, että omaisuus näyttää laillisesti hankitulta.
 - Rahanpesulaissa säädetty ilmoitusvelvollisuudesta tietyillä aloilla toimiville elinkeinonharjoittajille, joita kutsutaan laissa **ilmoitusvelvollisiksi**.
- Laki edellyttää tällaisen yhtiön tuntemaan asiakkaansa (myös kunnat) ja tämän tosiasialliset edunsaajat, sekä yhtiön tekemää riskiarviota, jossa määritellään soveltuvat toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien estämiseksi.
 - Arvio ohjaa yhtiötä mm. lähestymään ja huomioimaan riskiperusteisesti erilaiset asiakkaansa .
- Mitkä ovat kriteerit arvioitaessa kuntia?
 - Esimerkki: Rahoituspalveluja tarjoava yhtiö vaatii kunnalta tosiasiallisten edunsaajien tietoja => eräässä tapauksessa yhtiö on katsonut tosiasiallisiksi edunsaajiksi kaupunginhallituksen jäsenet, toisessa taas kuntaa on pyydetty nimeämään henkilöt - kummassakin vaatimus on tullut kunnalle yllätyksenä
 - Ministeriöt eivät tee tulkintoja, vaan jättävät sen toimivaltaisille viranomaisille (?) - olisiko kuitenkin yhtenäinen kriteeristö kunnille parempi?

Toinen maksupalveludirektiivi (PSD2)

- Astui voimaan kokonaisuudessaan 14.9.2019. Direktiivin tarkoitus on lisätä kilpailua, tuoda uudet maksupalvelut sääntelyn piiriin ja parantaa maksamisen turvallisuutta sekä kuluttajansuojaa.
- Uutta on vaatimus asiakkaan vahvasta tunnistamisesta sähköisissä maksutapahtumissa kuten internetmaksamisessa ja maksutilin online-käytössä..
- Poikkeuksia esim. toistuvat pienet maksut (jonkin verkkopalvelun kk-maksut), ostot matkalippuautomaateista tai pysäköintiautomaateista, lähimaksut 50 euroon saakka sekä omien tilien väliset maksut.
- Pieniä ostoksia voi maksaa sähköisesti 30 euroon saakka. Peräkkäin pieniä maksuja voi tehdä vain viisi kertaa peräkkäin tai 100 euron arvosta, jonka jälkeen vahva tunnistus on jälleen tehtävä.
- Finanssivalvonta (Fiva) sallii tilapäisiä helpotuksia vahvan tunnistamisen toteuttamiseen verkkokauppojen korttimaksamisessa. Siirtymäajan tarkoituksena on helpottaa sujuvaa siirtymistä uuteen sääntelyyn. Fiva päättää siirtymäajan pituudesta tämän vuoden aikana.

Toinen maksupalveludirektiivi (PSD2)

- Mitä maksupalveludirektiivi ja erityisesti vahva tunnistaminen edellyttävät kunnilta?
 - Esimerkiksi "verkkokauppa"?
 - Tai kunnallinen yhtiö, jolle asiakkaat maksavat laskujaan?
- Sekä rahanpesulain että maksupalveludirektiivin vaikutukset kunnille näyttävät vaativan lisäselvityksiä
 - Kuntien toiminta ja kuntien erityispiirteet (lakisääteisten tehtävien hoitaminen, päätöksenteko sekä viranhaltija- että luottamushenkilötasolla) ei ilmeisesti ole ollut erityisesti esillä.
 - Kunnan toiminnan piirteet voivat kuitenkin aiheuttaa tulkintatilanteita

Luonnollisten henkilöiden maksut – Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen linjaukset

Maksamisen peruseriaatteen

- Maksun saaja päättää, millä maksutavoilla ottaa maksuja vastaan. Tarjolla olevat vaihtoehdot eivät kuitenkaan saa muodostua maksajina olevien kuluttajien kannalta kohtuuttomiksi.
- Toimiva kulutusyhteiskunta edellyttää, että kuluttajien on käytännössä voitava käyttää eri maksamistapoja ilman tarpeettomia rajoituksia. Erityisesti välttämättömyyspalveluissa on oltava tarjolla eri maksutapoja. Välttämättömyyspalvelut (esim. sähkö, vesi, lämpö ja puhelin) ovat kaikille kansalaisille välttämättömiä palveluja, joita ilman ei käytännössä tule toimeen.
 - Kaikilla väestöryhmillä on oltava mahdollisuus suorittaa maksuja ilman, että heitä sitä kautta asetetaan perusteetta kohtuuttoman eriarvoiseen asemaan hyödykkeiden hankkijoina. Tämä koskee sekä mahdollisuutta saada käyttöön erilaisia maksuvälineitä että käyttää niitä eri tilanteissa.
- Asiakasmaksut?

- Maksamisen tapojen (verkkomaksut, Mobilepay, Pivo, Smartum, iZettle...) merkitys ylipäänsä, erityisesti maksun saajan näkökulmasta - järjestelmä- ja sopimusvaatimukset, kulut...
- Maksuprosessin osapuolten (maksaja, kunta, pankit, operaattorit, järjestelmätoimittajat, talouspalvelukeskukset) roolit
- Edellisistä seuraten: kunnan taloushallinnon ja ICT:n rajapinta sekä maksujärjestelmien ja maksutapojen vaikutukset kunnan taloushallintoon ja automaatiohankkeisiin
- Kunta ja erilaiset vastapuolet yleisesti; oikeudet ja velvollisuudet
- Suomi.fi palvelu; maksut ja tunnistautuminen palvelun kautta
- Muuta
 - Viranomaisasioinnin maksamisen hoitaminen versus saman palvelun käyttö kunnan muuhun maksamiseen - voiko vapaaehtoinen käyttö loukata hankintalainsäädäntöä, tarvitaanko tulkintaa?
 - Maksupalveluiden hankkiminen

Joten... teematilaisuus maksamisesta

- SAVE THE DATE: Keskiviikkona 20.11.2019, alustavasti klo 12 – 16
- Erityisesti näkökulma ”Kunta maksun saajana”, käsitellään mm. edellä kuvattuja aihealueita
- Kaikki etukäteiskommentit, koettujen ongelmatilanteiden ja esimerkkitapausten kuvaukset sekä kysymykset ovat tervetulleita!

Kiitos mielenkiinnosta!

Jari Vaine

09 771 2018, 050 562 7687

jari.vaine@kuntaliitto.fi

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

Kuntatieto-ohjelma tulee, olettehan valmis?

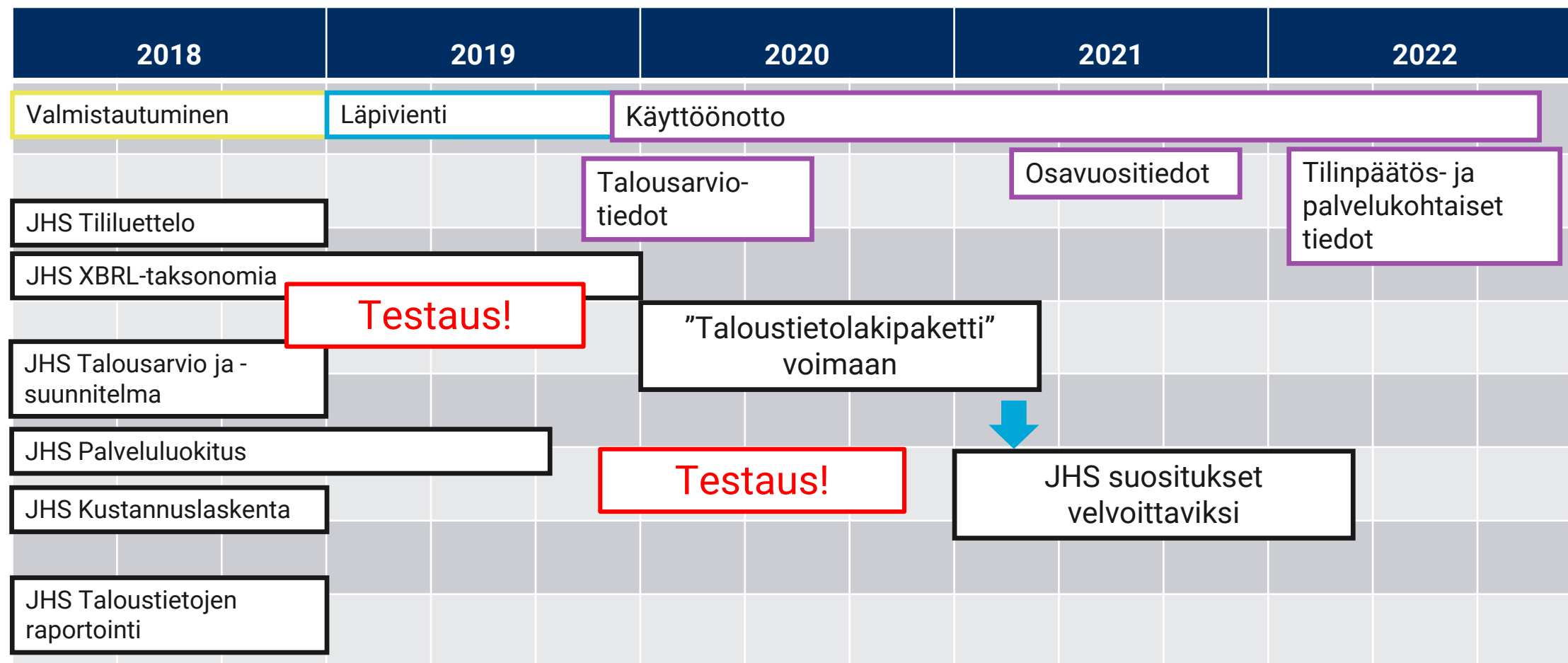
Taloustorstai 10.10.2019

Minnamaria Korhonen
[@MinnaMariaK](#)

Kuntatieto-ohjelma - talousraportointi uudistuu

- Kuntien taloustietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelma.
- Siirtyminen tehtäväluokituksen mukaisesta käyttötalousraportoinnista palveluluokituksen mukaiseen talousraportointiin sekä yhtenäiseen kustannuslaskentaan.
- Tilastokeskuksen lomaketiedonkeruu loppuu ja tiedot toimitetaan XBRL-muodossa Valtiokonttorin palveluun.
- Edellyttää kunnilta muutoksia mm. laskentakohteisiin, kustannuslaskentaan, raportointijärjestelmiin sekä JHS-suositusten käyttöönottoa.

Talousraportoinnin uudistuksen aikataulu

- Ehdotetaan muutettavaksi kuntalakia, valtiokonttorista annettua lakia sekä kuntien taloustietojen tuottamista ja toimittamista koskevaa erityislainsäädäntöä.
- Voimaan 1.1.2020, noudatetaan 2021 alkaen.
- Säädetään velvollisuudesta toimittaa tiedot Valtiokonttoriin.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuotettavista tiedoista ja näiden sisällöstä sekä tietojen toimittamisen menettelytavoista ja ajankohdista.
- Lausuntokierros päättynyt syyskuussa, lausunnot käsitelty.

Kuntien talousraportoinnin keskeiset JHS-suositukset

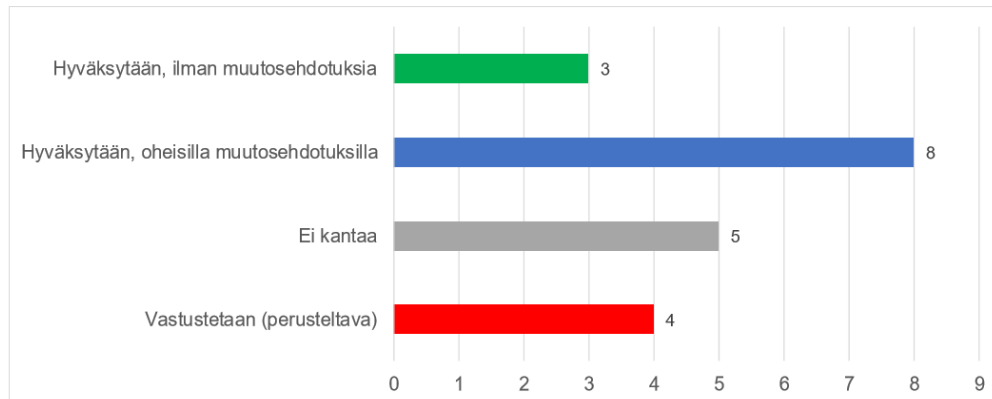
- JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo
- JHS 194 Kuntien XBRL-taksonomia
([3. palautekierros tulossa. Hyväksytään 3.12.2019](#))
- JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja –suunnitelma
- JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus ([Hyväksytään 9.10.2019](#))
- JHS 203 Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta ([Päivitetään](#))
- JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi

- [JHS-järjestelmän kotisivut](#)

JHS 194 XBRL-taksonomia 3. palautekierrokselle, hyväksytään joulukuussa 2019

3. Suositusluonnoksen hyväksyminen

Vastaajien määrä: 20

- **Palauteaika 2 viikkoa, käynnistyy pian!**
- Samalla julkaistaan 2. palautekierroksen palautevastine.
- 2. palautekierroksella palautetta tuli mm.
 - Aikatauluista
 - Palveluluokituksesta
 - Sektoriluokituksesta
 - Investoinneista
 - Vyörytyksistä
- [JHS 194 XBRL-taksonomia](#)

- Hyväksytään Juhtassa 9.10.2019
- Sisällys
 - Suositusteksti
 - Liite 1. palveluluokitus
 - Liite 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja eräiden muiden palveluiden raportointi
 - Käyttöönotto- ja ylläpitosuunnitelma
- Viimeisin versio löytyy [JHS-hankesivuilta](#)
- Jatkossa päivitetään hankesivulta suositukseen [JHS 200 suositus](#)
- Hyväksymisen jälkeen pienet terminologiaan liittyvät päivitykset ovat mahdollisia.

Valtiokonttorin kysely talousraportoinnin yhteyshenkilöille

- Selvitetään valmiuksia toimittaa taloustietoja Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun.
- Kohderyhmä: kunnan/kuntayhtymän vastuuhenkilöt ja -toimijat
- Kyselyn määräaika: 10.10.2019
- Lisätietoja: kuntadata@valtiokonttori.fi

Kysely kunnan ja kuntayhtymän talousraportoinnin yhteyshenkilöille

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi uudistetaan automatisoiduksi ja yhdenmukaiseksi vuoteen 2021 mennessä. Jatkossa kunnat toimittavat taloustietonsa Valtiokonttorin ylläpitämään Kuntatalouden tietopalveluun. Kuntien on testattava talousarvio- ja suunnitelmätietojen lähetystä marraskuun 2019 loppuun mennessä.

Tavoitteena on, että muutaman vuoden kuluessa kaikki kunnat toimittavat taloustietonsa XBRL-muodossa mahdollisimman automatisoidusti omista järjestelmistään. Aluksi tietoja voidaan kuitenkin raportoida kolmella eri tavalla käyttäen kunnan kannalta sopivinta tiedonsiirtotapaa. Testaaminen helpottaa sopivan raportointi- ja tiedonsiirtotavan valintaa.

Selvitämme tällä kyselyllä kuntien ja kuntayhtymien valmiutta toimittaa taloustietoja Valtiokonttoriin Kuntatalouden tietopalveluun. Pyydämme teitä vastaamaan ohessa oleviin kysymyksiin. Kysymykset on suunnattu kunnan/kuntayhtymän nimeämille vastuuhenkilöille ja -toimijoille ja ne koskevat pääasiassa taloustietojen toimittamisen prosessien valmiustilaa.

Vastausta pyydetään 10.10.2019 mennessä.

Lisätietoja sähköpostitse: kuntadata@valtiokonttori.fi

Kiitämme yhteistyöstä!

Vuoden 2020 talousarviotietojen raportointi

- Toimitetaan Valtiokonttoriin 15.1.2020 mennessä
- Testattava toimittamista marraskuun loppuun 2019 mennessä.
 - Palvelu ottaa vastaan lopullisen K-TAS taksonomian mukaista dataa.
 - Pyydä käyttöoikeuksia kuntadata@valtiokonttori.fi Mukaan oma sähköpostiosoite ja kunnan y-tunnus.
- Suositus JHS199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma.
- [Testausohjeet](#)
- Raportoidut taloustiedot ovat julkisesti käytettävissä
 - Kuntatalouden tietopalvelusta (vain niille joilla käyttöoikeus)
 - Avoimesta rajapinnasta
 - Raportointipalvelusta

Nyt pitää olla varmuus siitä,

- vastaavatko omat tietojärjestelmät tietotarpeisiin sekä mistä ja miten puuttuvat tiedot saadaan
- mitä tietojärjestelmämuutoksia on tehtävä, kuka ne tekee ja milloin,
- missä muodossa ja millä tavoin taloustiedot toimitetaan Kuntatalouden tietopalveluun.

Selvitettävä vastuunjako kunnassa/kuntayhtymässä

- Valtuuttaja
 - Myöntää asiointivaltuudet suomi.fi-valtuuspalvelussa kaikille kunnan/kuntayhtymän toimijoille
- Asiointivaltuudet
 - Hyväksyjä (katseluoikeus + oikeus liittää tarkastushavaintoihin julkaistavia kommentteja + hyväksyä tiedot julkisiksi)
 - Kommentoija (katseluoikeus + oikeus liittää tarkastushavaintoihin julkaistavia kommentteja)
 - Raportoija (raportoi taloustiedot Kuntatalouden tietopalveluun)
- Raportointivastaava
 - Yhteyshenkilö kunnassa/kuntayhtymässä

Kuntatalouden testauksen karttavisualisointi

Kuntien talousraportoinnin testauksen tilanne

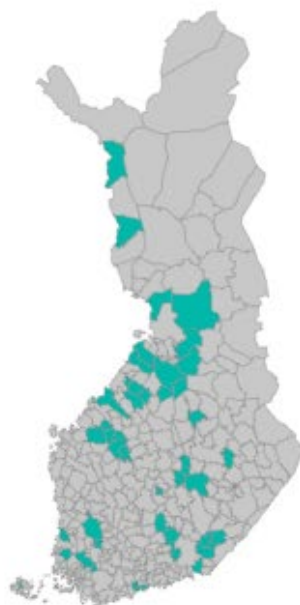
Maakunta

All

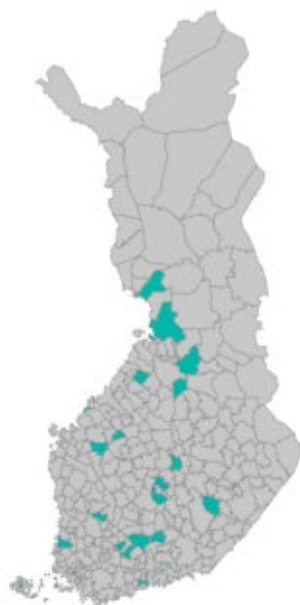
Kunta

All

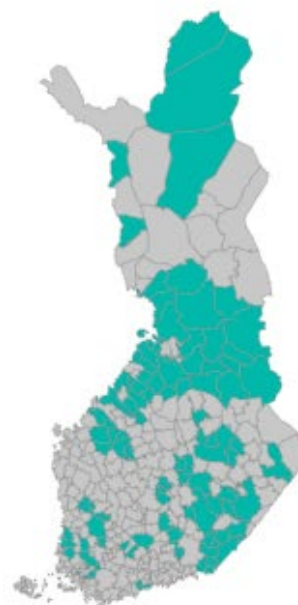
Testanneet kunnat

Hyväksyntää odottavat kunnat

Käyttäjätunnukset, kunnat

Koulutuskierrokselle osallistuneet kunnat

● Ei osallistunut ● Osallistunut

Testauksen tilanne
1.10.2019

Hyväksytyt

Organisaatiotyyppi	Määrä
kunta	48
kuntayhtymä	9
liikelaitos	1
toimittaja	4
Total	62

Hyväksyntää odottavat

Organisaatiotyyppi	Määrä
kunta	16
kuntayhtymä	6
testikunta	13
Testikuntayhtymä	2
Total	35

Käyttäjätunnuksia hakeneet ja koulutuskierrokselle osallistuneet

Osallistunut koulutuksiin	Osallistunut koulutuskierrokselle	Käyttäjätunnukset	Käyttäjätunnukset %
Ei osallistunut	105	32	30.48 %
Osallistunut	206	69	33.50 %
Total	311	101	32.48 %

Lähde: Valtiokonttori

- Valtiokonttorissa 8.11.2019 klo 12-15
- Kohderyhmä: kuntien ohjelmistotoimittajat ja palveluntarjoajat, mutta myös kuntien edustajat voivat osallistua. Paikalle mahtuu 50 ensimmäistä. Myös etäosallistumismahdollisuus.
- Aiheet:
 - Talousraportoinnin tavoitteet ja aikataulu
 - Sektoriluokituksen huomioiminen järjestelmissä
 - Ohjelmistotoimittajien ja palveluntarjoajien rooli talousraportoinnin automatisoinnissa
- Kutsu tulossa!

Hyödyllisiä linkkejä

- [Uusin kuntatalouden tiedote](#)
- [Tilaa kuntatalouden tiedote](#)
- [Kuntatietoluotsi](#)
- [JHS-suositukset](#)
- [Testausohjeet](#)
- [Taloustorstai-ekstra: Miksi- ja miten automatisoin taloushallinnon? 28.5.2019 klo 13-15. -tallenne](#)

Om du vill läsa brevet på svenska, var vänlig och klicka här.

Kuntatalouden tiedote 7/2019

Lopullinen XBRL-taksoniapaketti talousarvio- ja suunnitelmatietojen toimittamista varten julkaistu

Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmaraportointikokonaisuudesta on julkaistu erillinen XBRL-taksoniapaketti, joka on saatavilla **Valtiokonttorin verkkosivuilta**.

Tämän taksonian mukaisia testiaineistoja voi lähettää Kuntatalouden tietopalveluun välittömästi.

Lisätietoa: kuntatieto-ohjelmasta, taloustietolakipaketista ja JHS-suosituksista

Taloustietolaki

JHS-kustannuslaskenta

Mikko Mehtonen Kehityspäällikkö

Yhteystiedot

[+358 9 771 2645](tel:+35897712645)

[+358 50 592 8986](tel:+358505928986)

Mikko.Mehtonen@kuntaliitto.fi

Vastuualueet

- talouden ohjaus
- tuottavuus ja vaikuttavuus
- talous- ja toimintatilaston luokitukset
- kustannuslaskenta

JHS Talousarvio ja –suunnitelma

JHS Taloustietojen raportointi

JHS Tililuettelo

Marja-Liisa Ylitalo Erityisasiantuntija

Yhteystiedot

[+358 9 771 2083](tel:+35897712083)

Marja-Liisa.Ylitalo@kuntaliitto.fi

Vastuualueet

- talouden ohjaus
- tarkastus
- sisäinen valvonta
- riskienhallinta

JHS Palveluluokitus

Minnamaria Korhonen Erityisasiantuntija

Yhteystiedot

[+358 9 771 2162](tel:+35897712162)

[+358 50 513 4641](tel:+358505134641)

Minnamaria.Korhonen@kuntaliitto.fi

Vastuualueet

- kustannuslaskenta
- Kuntatieto-ohjelma
- tuottavuus, vaikuttavuus

JHS XBRL-taksonomia

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtion budjettiesitys ja kuntatalous, ajankohtaiskatsaus

Taloustorstai 10.10.2019

Tanja Rantanen, Kunta- ja aluehallinto-osasto, VM

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ensimmäinen kuntatalousohjelma julkaistu

- <https://vm.fi/kuntatalousohjelma>
- Kuntatalousohjelma on laadittu valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen ja pääministeri Antti Rinteen hallituksen ensimmäisen julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä.
- Kuntatalousohjelma sisältää pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet siltä osin, kuin toimenpiteet sisältyvät JTS:aan ja TAE:een.
- Ohjelmassa otetaan huomioon lisäksi viimeisimmät tilastotiedot sekä VM:n kansantalousosaston valmistelema uusi kuntatalouden kehitysarvio.

Kuntatalouden tila huolestuttavan heikko vuonna 2019

- Kuntatalouden näkymät ovat heikentyneet siitä, mitä vielä keväällä arvioitiin.
 - Kuntien menoja kasvattaa erityisesti sote-menojen kasvu.
 - Vuoden 2019 kuntien tuloverokertymä on jäämässä noin 900 milj. euroa alhaisemmaksi kuin vielä kuluvan vuoden keväällä ennakoitiin.
 - Verokertymän heikentymistä selittää osin talouden suhdanteen heikentyminen ja osin tulorekisterin ilmoitusongelmat ja verokorttiuudistus, joiden seurauksena osa tuloveroista kertyy vasta vuoden 2020 puolella.
- Kuntien tilanteen tukemiseksi hallitus päätti aikaistaa tälle vuodelle 237 milj. euron suuruisen valtionosuuden kertaluonteisen lisäyksen maksamisen. Lisäys oli suunniteltu maksettavaksi v. 2020.
 - Valtionosuuslain muutosesitys ja lisäbudjettiesitys annettu eduskuntaan 7.10.
 - Maksetaan kunnille marraskuusta lähtien, kohdennus kunnille €/as.

Verotulojen kirjaaminen vuoden 2019 tilinpäätöksessä

- Vuoden 2019 verotilitykset kertyvät aiemmista vuosista poikkeavassa tahdissa
 - taustalla verotuksen valmistumisajan muuttuminen, verokorttimuutokset ja tulorekisterin ongelmat (tulorekisterin ongelmia lukuun ottamatta pysyviä muutoksia)
- Verotulot kirjataan tuloslaskelmayleisohjeen mukaisesti tilityksiin perustuen, poikkeus mahdollinen joulukuun negatiivinen verotulojen tilitys
 - verotulojen kirjaamisesta annettuja ohjeita ei ole muutettu vuonna 2019
 - kuntajaoston lausunnot 53/2002 ja 54/2002: verotulojen kirjaaminen arvioon perustuen ei ole riittävän luotettava kirjauskäytäntö tuloksen laskennan ja kuntien välisen vertailun kannalta
- Valtionosuudet kirjataan suoriteperustetta vastaavalla tavalla
 - jos laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta (HE 30/2019) hyväksytään ja jos vuoden 2019 valtionosuuksista tehdään uudet päätökset, kirjataan uusi määrä vuodelle 2019.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja valtion
korvaus kunnille veroperustemuutoksista
aiheutuvista verotulojen menetyksistä

Kuntien valtionavut kehittyvät maltillisesti

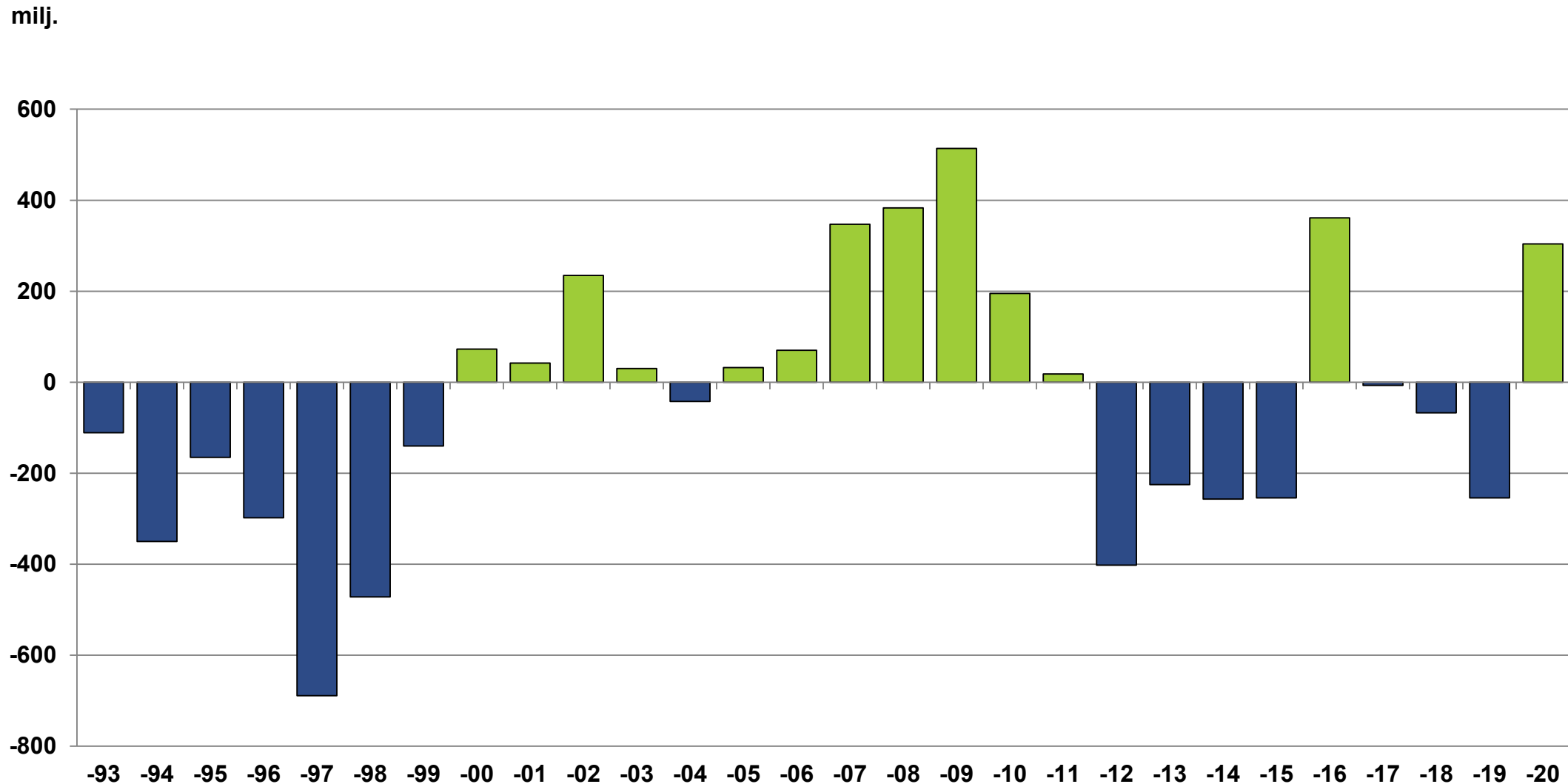
Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Laskennalliset valtionosuudet:	9 493	9 656	8 098	8 117	8 208	8 497
VM	8 577	8 729	7074	7118	7157	7411
OKM	916	928	1024	999	1050	1086
Muut valtionavut yhteensä *	1 112	1 006	3 468	3 693	3 857	3 712
Valtionavut yht., milj. euroa	10 605	10 662	11 565	11 809	12 064	12 209

*) sisältää vuodesta 2020 lähtien valtion korvauksen kuntien verotulomenetyksistä

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen, verrattuna edellisen vuoden talousarvioon

Peruspalvelujen valtionosuus

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 7 074 milj. €, josta 10 milj. € valtionosuuden harkinnanvaraiseen korotukseen.
- Veromenetysten kompensaatiot siirretään omalle uudelle budjettimomentilleen.
- Siirto valtionavustuksiin kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään (mom. 28.90.32) kasvaa 10 milj. eurolla (yhteensä 40 milj. €)
- Tehtävien ja velvoitteiden muutokset (HO ja aiemmin päätetyt)
 - Uusien ja laajenevien tehtävien vos-prosentti on 100
- Sairastavuuskertoimen päivitys
- Syrjäisyyslukujen tarkistus

Kuntien verotulomenetysten kompensaatiot siirretään erilliselle momentille vuodesta 2020 alkaen

Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulojen menetyksiä on vuodesta 2010 lähtien kompensoitu kunnille peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä. Vuonna 2019 verotulomenetysten kompensaatiot ovat noin 2 mrd. euroa peruspalvelujen valtionosuudesta.

Veroperustemuutosten korvaus ei kuitenkaan ole luonteeltaan osa peruspalvelujen valtionosuutta, vaan valtion korvaus kunnille lainsäädännön muutoksista johtuvista kunnallisverotulon menetyksistä, eli saamatta jääneistä verotuloista.

Verotulomenetysten kompensaatiot ehdotetaan vuoden 2020 budjetissa siirrettäväksi erilliselle momentille. Tämä lisää valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi kompensaatiot on tarkoitus erottaa jatkossa myös kunnan kirjanpidossa valtionosuuksista erilliseksi eräksi. Vuonna 2020 kompensatio kasvaa 285 milj. euroa.

Verotulokompensaation esittäminen kirjanpidossa

- Verotulojen menetysten kompensatio erotettaneen valtion talousarviossa valtionosuuksista erilliseksi eräksi (HE 31/2019)
 - kirjanpitolausituksen kuntajaosto on keskustellut esittämisestä tuloslaskelmassa, mutta ei ole muuttanut tuloslaskelman ja konsernituloslaskelman kaavoja
 - verotulokompensatio sisällytetään tuloslaskelmassa valtionosuuksiin ja esitettäneen liitetiedoissa ja tarvittaessa toimintakertomuksessa erillisenä eränä

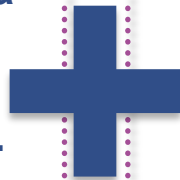
Muutoksella ei ole vaikutusta kuntien kokonaisrahoitukseen

Menettelystä säädettäisiin edelleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa ja korvaus maksettaisiin kunnalle peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä.

7074
milj. euroa

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus kasvaa vuonna 2020 noin 550 milj. eurolla verrattuna vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon.

Kasvu selittyy pääosin kertaluonteisilla ja kustannusneutraaleilla korotuserillä, jotka eivät suoraan vahvista kuntataloutta.

2252
milj. euroa

Kunnille maksettavat verotulomenetysten kompensaatiot kasvavat 285 milj. eurolla vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna.

9326
milj. euroa

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus ja verotulomenetysten kompensaatiot kasvavat vuonna 2020 yhteensä noin 835 milj. eurolla vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.

Peruspalvelujen valtionosuuden kasvuun vuonna 2020 vaikuttavat tekijät

Kiky-sopimuksessa sovittuun lomarahojen leikkaukseen liittyvä valtionosuuden vähennys päättyy vuonna 2019. Valtionosuudet kasvavat tämän seurauksena noin 264 milj. euroa, mutta kuntien palkkakustannukset kasvavat vastaavasti.

237
milj. euroa

Kunnille maksetaan jo vuonna 2019 (III LTAE) kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio, jolla oikaistaan kiky-sopimuksen lomarahaleikkauksista aiheutuva kaksinkertainen vaikutus valtion ja kuntien välisissä kustannustenjaon tarkistuksissa vuosina 2019-2022.

Hallitusohjelman mukaisesti väliaikaiset valtionosuusleikkaukset kunnille päättyvät vuonna 2020. Peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään vuonna 2020 indeksikorotus, joka lisää valtionosuutta noin 166 milj. euroa.

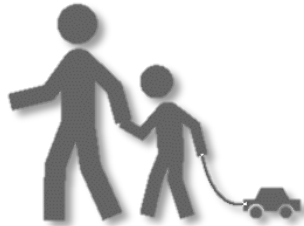
Valtion ja kuntien välinen vuotuinen lakisääteinen kustannustenjaon tarkistus lisää peruspalvelujen valtionosuutta noin 102 milj. eurolla vuonna 2020.

Hallitusohjelman mukaiset muutokset peruspalvelujen valtionosuudessa vuonna 2020

Peruspalvelujen valtionosuuden mitoituksessa ehdotetaan otettavaksi vuonna 2020 huomioon neljä hallitusohjelmassa sovittua toimenpidettä.

Vaasan sairaala muutetaan laajan päivystyksen sairaalaksi. Toimenpide kasvattaa valtionosuuksia 1,0 milj. eurolla.

Subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta laajennetaan 1.8.2020 alkaen. Toimenpide kasvattaa valtionosuuksia 7,1 milj. eurolla vuonna 2020 ja vuodesta 2021 alkaen 17,0 milj. eurolla.

Varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja pienennetään 1.8.2020 alkaen. Toimenpide kasvattaa valtionosuuksia 6,7 milj. eurolla vuonna 2020 ja vuodesta 2021 alkaen 16,0 milj. eurolla.

Huomioidaan perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuus, tuetaan tahattomasti lapsettomien perheellistymistoiveita sekä turvataan hedelmöityshoitojen yhdenvertainen saatavuus. Toimenpide kasvattaa valtionosuuksia 2,0 milj. eurolla.

Lisäksi valtionosuuden mitoitukseen vaikuttavat aiemmin päätetyt muutokset

Tekninen JTS (kevät 2019)

- lastensuojelun jälkihuollon laajennus, lisäys vuonna 2020 12 milj. € ja 12 milj. € lisää vuosittain vuoteen 2023 saakka, eli yht. 48 milj. €.
- A1-kielen opetuksen aloittamisen varhentaminen, vos-lisäys 7,5 milj. € vuonna 2020, vuodesta 2021 lähtien 12 milj. €.

Edellisellä vaalikaudella päätetyt vähennykset:

- Erikoissairaanhoidon keskittämiseen liittyvä valtionosuuden vähennys 22,9 milj. €
- Omais- ja perhehoidon kehittämiseen liittyvä säästö, vos-vähennys 10,2 milj. €

Sairastavuuskertoimen päivitys (TAE 2020)

- Lain mukaan sairastavuuskertoimen osatekijöiden painot ja niiden kustannustekijöiden painokertoimet tarkistetaan viiden vuoden välein.
- Päivityksellä ei ole lähtökohtaisesti vaikutusta valtionosuuksien **kokonaismäärään**.
- Päivityksestä aiheutuu **kuntakohtaisia** vaikutuksia sairastavuuskertoimeen ja siten kunnan saaman valtionosuuden määrään.
- Muutokset voivat olla osassa kuntia merkittäviäkin. Arviona on kuitenkin, että muutosten suuruusluokka ei poikkea vuosittaisista sairastavuuskertoimen tekijöiden muutosten vaikutuksista.

Syrjäisyysluvun tarkistus

- Tilastokeskus ilmoitti kesällä 2019, että syrjäisyysluvun laskennassa on ilmennyt virhe. Tämän seurauksena syrjäisyysluvut on tarkistettu ja korjattu.
- Korjattujen syrjäisyyslukujen vaikutus valtionosuuksiin on koko maan tasolla pieni, nettomääräisesti vuositasolla n. -0,4 milj.€
- Kuntakohtaiset vaikutukset sen sijaan ovat ääripäissä hyvin merkittävät.
- Syrjäisyyslisän määräytyminen tehdään korjatuilla tiedoilla vuodesta 2020 lähtien sellaisenaan.
- Niille kunnille, joilta on vuosina 2017 – 2019 jäänyt saamatta etuutta, maksetaan etuus korkojen kanssa vuonna 2020.
- Liikaa saaneilta kunnilta ei peritä kohtuuttomuusperusteella takautuvasti (vuosilta 2017-2019) perusteettomasti saatua valtionosuutta.

